



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1912/2019
15.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Зарић, адвокат из ..., против туженог „Севертранс“ а.д. Сомбор, чији је пуномоћник Снежана Врсајковић Хађи, адвокат из ..., ради утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1951/17 од 28.11.2018. године, у седници одржаној 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1951/17 од 28.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 317/16 од 16.05.2017. године, ставом првим и другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца у непресуђеном делу, па је тужени обавезан да тужиоца врати на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 148.175,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1951/17 од 28.11.2018. године, ставом првим изреке делимично је преиначено решење о трошковима парничног поступка садржано у првостепеној пресуди, те је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка преко 98.250,00 динара до 148.175,00 динара и исплату затезне камате на разлику од 49.925,00 динара од дана пресуђења до исплате, као и захтев за исплату затезне камате на трошкове поступка од 98.250,00 динара од дана пресуђења до дана извршности пресуде. Ставом другим изреке одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у осталом делу. Ставом трећим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом такође указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим закључио више уговора о раду на одређено време и по истеку сваког уговора о раду на одређено време тужилац је са туженим закључивао нови уговор о раду, тако да је тужилац радио код туженог непрекидно почев од 28.08.2013. године до 30.09.2015. године, без и једног дана прекида, а укупно 2 године, 1 месец и 2 дана. Тужилац је по свим уговорима о раду заснивао радни однос за обављање послова радног места возач – кондуктер.

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 399/15 од 02.06.2016. године делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужилац код туженог у радном односу на неодређено време на радном месту возач аутобуса – кондуктер почев од 01.10.2015. године. Истом пресудом одбачена је тужба у делу захтева да се обавезе тужени да тужиоца врати на послове и радне задатке возач аутобуса – кондуктер. Наведена пресуда је у усвајајућем делу потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2867/16 од 28.11.2016. године, док је укинута у делу којим је тужба одбачена и у делу одлуке о трошквоима поступка и у том делу предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили захтев тужиоца и обавезали туженог да тужиоца врати на рад.

Наиме, одредбом члана 191. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05,... 75/14), прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

Сагласно наведеном, цитирана одредба подразумева реинтеграцију и реституцију права запосленог у случају да се судском одлуком утврди да је запосленом незаконито престао радни однос. Реинтеграција подразумева враћање на рад, уз исплату накнаде штете у висини изгубљене зараде и других примања која му по закону, општем акту послодавца или уговору о раду припадају (реституција). У конкретном случају, тужилац је захтевао враћање на рад, па како је правноснажном одлуком Основног суда у Сомбору П1 399/15 од 02.06.2016. године делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужилац у радном односу на неодређено време на радном месту возач аутобуса – кондуктер код туженог почев од 01.10.2015. године, тужени послодавац је у обавези да тужиоца врати на рад.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права, будући да су нижестепени судови

правилно оценили да је тужилац код туженог непрекидно обављао исте послове возача аутобуса – кондуктера у периоду од 28.08.2013. године до 30.09.2015. године, те је у складу са чланом 37. став 1. и 4. Закона о раду дошло до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, због чега му радни однос код туженог није ни могао престати отказом уговора о раду на одређено време, односно из отказног разлога на који се позива тужени – истек времена на који је заснован по последњем закљученом уговору о раду са туженим (што је утврђено правноснажном пресудом Основног суда у Сомбору П1 399/15 од 02.06.2016. године). Наиме, радни однос на неодређено време је правило у општем радном режиму а рад на одређено време је изузетак од тог правила. Изузеци се примењују и тумаче рестриктивно. Такав радни однос се заснива ради обављања тзв. орочених послова (сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла које траје одређено време), с тим што непрекидно или са прекидима не може трајати дуже од 12 месеци, осим замене привремено одсутног запосленог. Имајући у виду да закон дозвољава максимално уговарање рада на одређено време за период не дужи од 12 месеци, то закључење нових сукцесивних уговора одмах по престанку рада представља злоупотребу права (вршење права противно циљу), јер указује да се не ради о ороченим пословима већ о континуираним пословима који немају сезонски карактер, не представљају рад на одређеном пројекту, а ни рад привременог карактера због повећаног обима посла. Напротив, континуирани рад у трајању од неколико година представља одраз сталне потребе послодавца. Када се одмах закључује следећи сукцесивни уговор на одређено време а природа и обележја посла (рада) остају иста, изиграва се закон и временско правило о ограничењу рада. Због тога је у конкретном случају радни однос заснован на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време, што је и утврђено правноснажном пресудом Основног суда у Сомбору П1 399/15 од 02.06.2016. године, због чега је и решење о отказу уговора о раду незаконито. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда правилан је закључак нижестепених судова да је тужиоцу престао радни однос без правног основа, док је са друге стране утврђено да је тужилац у радном односу на неодређено време на радном месту возач аутобуса – кондуктер код туженог почев од 01.10.2015. године, а како је последица поништаја отказа уговора о раду реинтеграција у процес рада (члан 191. Закона о раду), али не на радно место које је обављао пре отказа уговора о раду, то су правилно нижестепени судови обавезали туженог да тужиоца врати на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима, а не на конкретно радно место јер је само послодавац овлашћен да распоређује запослене на конкретна радна места. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

У складу са изнетим, а на основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић